

Apoštolský list motu proprio

najvyššieho veľkňaza Benedikta XVI.

Porta fidei

ktorým sa oznamuje Rok viery

1. „Dvere viery” (Sk 14,27), ktoré vedú do života spoločenstva s Bohom a umožňujú vstúpiť do jeho Cirkvi, sú pre nás stále otvorené. Ich prah je možné prekročiť, keď sa ohlasuje Božie slovo a srdce sa nechá formovať premieňajúcou milosťou. Prejsť týmito dverami značí vydat’ sa na cestu, ktorá trvá po celý život. Začína sa krstom (porov. Rim 6, 4), vďaka ktorému smieme Boha nazývať Otcom, a končí prechodom cez smrť do večného života, ktorý je ovocím vzkriesenia Pána Ježiša, lebo darom Ducha Svätého chcel priviesť do svojej slávy tých, čo v neho uveria (porov. Jn 17, 22). Vyznávať vieru v Trojicu – Otca, Syna a Ducha Svätého – je to isté ako veriť v jedného jediného Boha, ktorý je Láska (porov. 1 Jn 4, 8): Otca, ktorý v plnosti času poslal svojho Syna pre našu spásu; Ježiša Krista, ktorý tajomstvom svojej smrti a zmŕtvychvstania vykúpil svet; Ducha Svätého, ktorý vedie Cirkev po stáročia v očakávaní slávneho druhého príchodu Pána.

2. Už od začiatku svojej služby vo funkcii Petrovho nástupcu som pripomínal potrebu znovu objaviť cestu viery, aby čoraz viac vychádzala najavo radosť a nové nadšenie zo stretnutia s Kristom. V homílii pri svätej omši na začiatku svojho pontifikátu som povedal: „Cirkev ako celok a v nej pastieri sa musia ako Kristus vydat’ na cestu, aby vyviedli ľudí z púšte na miesto života – k priateľstvu s Božím Synom, ktorý nám dáva život, život v plnosti” (1). Nezriedka sa stáva, že sa kresťania veľmi znepokojujú pre spoločenské, kultúrne a politické dôsledky svojho úsilia a pritom stále považujú vieru za samozrejмый predpoklad spoločného života. V skutočnosti však tento predpoklad už nezodpovedá realite, ba často je dokonca popieraný (2). Zatiaľ čo v minulosti bolo možné považovať kultúrny kontext za jednoliaty a naďalej odkazujúci na obsahy viery a ňou inšpirované hodnoty, dnes sa vo veľkých oblastiach spoločnosti zdá, že z dôvodu hlbokkej krízy viery, ktorá postihla mnohých ľudí, to už tak nie je.

3. Nemôžeme pripustiť, aby soľ stratila svoju chuť a svetlo ostalo ukryté (porov. Mt 5, 13 – 16). Aj dnešný človek môže pocítiť potrebu pristaviť sa – tak ako Samaritánka pri studni – a počúvať Ježiša, ktorý nás pozýva, aby sme v neho uverili a čerpali z prameňa, z ktorého tryská živá voda (porov. Jn 4, 14). Musíme znovu nájsť chuť sýtiť

sa Božím slovom verne odovzdávaným Cirkvou a chlebom života – darmi ponúkanými na posilnenie všetkým tým, ktorí sú jeho učeníkmi (porov. Jn 6, 51). Ježišovo učenie totiž zaznieva aj v dnešných dňoch s tou istou silou: „Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život” (Jn 6, 27). Otázka, ktorú položili tí, čo ho počúvali, rovnako platí aj pre nás dnes: „Čo máme robiť, aby sme konali Božie skutky?“ (Jn 6, 28). Vieme, aká bola Ježišova odpoveď: „Boží skutok je veriť v toho, ktorého on poslal“ (Jn 6, 29). Veriť v Ježiša Krista je teda cestou ako definitívne dospieť k spáse.

4. Vo svetle tohto všetkého som sa rozhodol vyhlásiť Rok viery. Začne sa 11. októbra 2012, na 50. výročie otvorenia Druhého vatikánskeho koncilu, a skončí sa na slávnosť nášho Pána Ježiša Krista, Kráľa vesmíru, 24. novembra 2013. Na 11. októbra 2012 pripadá aj dvadsať rokov od vydania Katechizmu Katolíckej cirkvi, ktorý promulgoval môj predchodca, blahoslavený pápež Ján Pavol II. (3), s cieľom objasniť všetkým veriacim silu a krásu viery. Tento dokument, ktorý je autentickým ovocím Druhého vatikánskeho koncilu, si želalo mimoriadne zhromaždenie Biskupskej synody v roku 1985 ako nástroj v službe katechézy (4) a bol zrealizovaný vďaka spolupráci celého episkopátu Katolíckej cirkvi.

Preto som na október 2012 zvolal generálne zhromaždenie Biskupskej synody na tému Nová evanjelizácia pre odovzdávanie kresťanskej viery. To bude tá najlepšia príležitosť ako uviesť celú Cirkev do tohto obdobia osobitného uvažovania o viere a jej znovuobjavovania. Nie je to po prvý raz, čo je Cirkev pozvaná sláviť Rok viery. V roku 1967 môj ctihodný predchodca Boží služobník Pavol VI. vyhlásil podobný rok na pamiatku 1900. výročia mučeníckej smrti apoštolov Petra a Pavla, ktorí tak vydali svoje definitívne svedectvo. Mala to byť slávnostná príležitosť nato, aby celá Cirkev „hodnoverne a úprimne vyznala tú istú vieru”; pápež si okrem toho želal, aby sa táto viera posilnila – „individuálne aj kolektívne, slobodne a vedome, vnútorne aj navonok, pokorne i úprimne” (5). Myslel si, že tak môže celá Cirkev znovu získať „pravé poznanie svojej viery, aby ju oživila, očistila, upevnila a vyznávala” (6). Veľké udalosti, ktoré sa v tom roku udiali, ešte jasnejšie ukázali potrebu takéhoto slávenia, ktoré sa zakončilo Vyznaním viery Božieho ľudu (7), aby sa ukázalo, aké naliehavo potrebné je vždy znovu potvrdzovať, chápať a hlbšie poznávať základný obsah viery, ktorý už po stáročia predstavuje dedičstvo všetkých veriacich, aby bolo možné v odlišných historických podmienkach ako v minulosti vydávať koherentné svedectvo.

5. V určitom ohľade chápal môj ctihodný predchodca tento rok ako „dôsledok koncilu a pokoncilovú potrebu“ (8), keďže si dobre uvedomoval vážne problémy doby, predovšetkým pokiaľ ide o vyznávanie pravej viery a jej správnu interpretáciu. Myslím si, že začiatok Roka viery v deň, keď slávime 50. výročie otvorenia Druhého vatikánskeho koncilu, môže byť výbornou príležitosťou nato, aby sme si uvedomili, že texty, ktoré nám odkázali konciloví otcovia, podľa slov blahoslaveného Jána Pavla

II., „ne strácajú ani svoju hodnotu ani svoj význam. Treba ich čítať primeraným spôsobom, aby sa poznávali a osvojovali ako kvalifikované a normatívne texty magistéria v rámci cirkevnej tradície. Pri ukončení jubilea cítim viac ako inokedy povinnosť poukázať na koncil ako na veľkú milosť, z ktorej mala Cirkev v 20. storočí veľký úžitok: ponúkol nám totiž bezpečný kompas, aby sme sa ním orientovali v začínajúcom sa storočí“ (9). Tu by som chcel iba znova naliehavo zdôrazniť, čo som povedal ohľadne koncilu pár mesiacov po svojom zvolení za Petrovho nástupcu: „Ak ho čítame a prijímame vedení správnu hermeneutikou, môže byť čoraz väčšou posilou pre stále potrebnú obnovu Cirkvi“ (10).

6. Obnova Cirkvi sa deje aj prostredníctvom svedectva, ktoré ponúka život veriacich: kresťania sú povolaní svojím vlastným životom vo svete umožniť, aby zažiarilo Slovo pravdy, ktoré nám zanechal Pán Ježiš. Práve koncil vo svojej dogmatickej konštitúcii *Lumen gentium* hovorí: „Zatiaľ čo Kristus, ‚svätý, nevinný, nepoškvrnený‘ (Hebr 7, 26), ‚nepoznal hriech‘ (2 Kor 5, 21), ale prišiel jedine preto, aby ‚odčinil hriechy ľudu‘ (Hebr 2, 17), Cirkev zahŕňa vo svojom lone hriešnikov, je svätá a zároveň stále potrebuje očisťovanie, ustavične kráča cestou pokánia a obnovy. Cirkev ‚napreduje vo svojom putovaní, prenasledovaná svetom a potešovaná Bohom‘, hlásajúc Pánov kríž a jeho smrť, kým on sám nepríde (porov. 1 Kor 11, 26). A sila vzkrieseného Pána ju posilňuje, aby trpezlivosťou a láskou premáhala svoje vnútorné i vonkajšie trápenia a ťažkosti a aby verne, i keď zatiaľ nedokonale, zjavovala svetu jeho tajomstvo, kým sa na konci časov nezjaví v plnom svetle“ (11). Z tohto pohľadu je Rok viery výzvou k opravdivému a novému obráteniu k Pánovi, jedinému Spasiteľovi sveta. V tajomstve jeho smrti a zmŕtvychvstania zjavil Boh v plnosti zachraňujúcu Lásku, ktorá volá všetkých ľudí k zmene života skrze odpustenie hriechov (porov. Sk 5, 31). Podľa apoštola Pavla vedie táto Láska človeka k novému životu: „Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom“ (Rim 6, 4). Skrze vieru tento nový život stvára celú ľudskú existenciu podľa radikálnej novosti vzkriesenia. V miere, v akej sa človek dá slobodne k dispozícii, sa jeho myšlienky, pocity, zmýšľanie a správanie pomaly očisťujú a premieňajú na ceste, ktorá sa v tomto živote nikdy definitívne neskončí. „Viera činná skrze lásku“ (Gal 5, 6) sa stáva novým kritériom myslenia a konania, ktoré mení celý život človeka (porov. Rim 12, 2; Kol 3, 9 – 10; Ef 4, 20 – 29; 2 Kor 5, 17).

7. „*Caritas Christi urget nos*“ (2 Kor 5, 14): Kristova láska naplňuje naše srdcia a poháňa nás evanjelizovať. On nás – tak ako kedysi – vysiela na cesty sveta, aby sme s jeho evanjeliom oboznámili všetky národy zeme (porov. Mt 28, 19). Ježiš Kristus svojou láskou priťahuje k sebe ľudí všetkých generácií: v každom čase zvoláva Cirkev a zakaždým znova jej zveruje hlásanie evanjelia. Preto je i dnes nevyhnutné presvedčivejšie cirkevné úsilie o novú evanjelizáciu, aby sa znovu odhalila radosť z viery a nadšenie pri odovzdávaní viery. Misijné úsilie veriacich –

ktoré nikdy nespomíname ochabnúť – čerpá silu a účinnosť z každodenného objavovania Kristovej lásky. Viera totiž rastie, keď sa prežíva ako skúsenosť prijatej lásky a keď sa odovzdáva ako skúsenosť milosti a radosti. Ona robí plodným, pretože rozširuje srdce nádejou a umožňuje vydávať účinné svedectvo: otvára totiž srdce a myseľ tých, čo počúvajú a prijímajú Pánovo pozvanie osvojiť si jeho Slovo a stať sa jeho učeníkmi. Veriaci, hovorí sv. Augustín, „sa vierou posilňujú“ (12). Svätý biskup z Hippo mal dobré dôvody, prečo sa takto vyjadril. Ako vieme, jeho život bol neustálym hľadaním krásy viery, až pokým jeho srdce nespočinulo v Bohu (13). Jeho početné spisy, v ktorých objasňuje význam viery a pravdy viery, ostávajú podnes dedičstvom nevysloviteľnej hodnoty a mnohým ľuďom umožňujú nájsť pri hľadaní Boha tú správnu cestu, aby vstúpili do „dverí viery“.

Iba „veriac“ teda viera rastie a silnie; niet inej možnosti ako získať istotu o vlastnom živote, ako sa v neustále väčšej miere odovzdávať do rúk tej lásky, ktorú zakusujeme zakaždým ako väčšiu, keďže má svoj pôvod v Bohu.

8. Pri príležitosti tohto mimoriadneho roku by som chcel svojich spolubratov, biskupov z celého sveta pozvať, aby sa v tomto čase duchovnej milosti, ktorý nám Pán dáva, spojili s Petrovým nástupcom a spoločne si pripomenuli drahocenný dar viery. Chceme tento rok sláviť dôstojne a plodne. Malo by sa intenzívnejšie uvažovať o viere, aby sme všetkým veriacim v Kristovi pomohli vedomejšie a pevnejšie sa primknúť k evanjeliu, predovšetkým v okamihu hlbokých zmien, aké práve ľudstvo prežíva. Budeme mať možnosť vyznať vieru v zmŕtvychvstalého Pána v našich katedrálach a v kostoloch celého sveta, v našich domovoch a v kruhu našich rodín, aby každý pocítil silnú potrebu lepšie spoznať a budúcim generáciám ďalej odovzdať nemeniteľnú vieru. Náboženské spoločenstvá ako sú farnosti a rôzne staré i nové cirkevné skupiny, si nájdú počas tohto roku spôsoby, ako sa verejne prihlásiť k Vyznaniu viery.

9. Želáme si, aby Rok viery vyvolal u každého veriaceho túžbu vyznať vieru v plnosti a presvedčivo, s novou dôverou a nádejou. Bude to vhodná príležitosť aj na intenzívnejšie slávenie viery v liturgii, a osobitne v Eucharistii, ktorá je „vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a zároveň prameňom, z ktorého prúdi všetka jej sila“ (14). Súčasne si veľmi želáme, aby vzrástla hodnovernosť svedectva života veriacich. Každý veriaci si musí predovšetkým v tomto roku osvojiť úlohu znovuobjaviť obsah viery, ktorú vyznáva, slávi, prežíva a vyjadruje modlitbou (15).

Nie náhodou sa kresťania v prvých storočiach museli učiť Vyznanie viery naspamäť. Slúžilo im ako každodenná modlitba, aby nezabudli na úlohu, ktorú prijali pri svojom krste. Závažnými slovami to pripomína sv. Augustín v homílii o reddito symboli – odovzdávaní Kréda – keď hovorí: „Vyznanie (Symbolum) svätého tajomstva, ktoré ste prijali všetci spoločne a ktoré ste dnes jednotlivo ďalej odovzdali, to sú slová, na ktorých je pevne postavená viera matky Cirkvi, a to na pevnom základe, ktorým je Kristus, Pán [...] Vy ste ho teda prijali a ďalej odovzdali, no v mysli a v srdci ho

musíte mať stále prítomné, musíte ho opakovať na vašich lôžkach, premýšľať o ňom na námestiach a nezabúdať naň pri jedle: a tiež keď vaše telo spí, musí v ňom vaše srdce bdieť“ (16).

10. Tu by som chcel naznačiť cestu, ktorá pomôže hlbšie pochopiť nielen obsah viery, ale zároveň s ním aj akt, ktorým sa rozhodujeme úplne a v plnej slobode oddať sa Bohu. Existuje totiž hlboká jednota medzi aktom viery a jej obsahom, s ktorým súhlasíme. Apoštol Pavol nám umožňuje pochopiť túto skutočnosť, keď píše, že „srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu“ (Rim 10, 10). Srdce dosvedčuje, že prvý krok, ktorým človek prichádza k viere, je Boží dar a pôsobenie milosti, ktorá koná a premieňa človeka až do samého vnútra.

V tomto smere je viac ako výrečný príklad Lýdie. Svätý Lukáš hovorí, že keď bol Pavol vo Filipách, išiel v sobotu ohlasovať evanjelium niekoľkým ženám; medzi nimi bola aj Lýdia a „Pán jej otvoril srdce, aby pozorne sledovala, čo Pavol hovorí“ (Sk 16, 14). Dôležitý je význam ukrytý v tomto vyjadrení. Svätý Lukáš učí, že poznanie obsahu viery nestačí, ak sa potom srdce, skutočná „svätyňa“ človeka, neotvorí milosti, ktorá dodáva duchovný zrak umožňujúci vidieť do hĺbky a pochopiť, že to ohlasované je Božie slovo.

Vyznávanie ústami zasa značí, že viera zahŕňa aj verejné svedectvo a angažovanie sa. Kresťan si nikdy nesmie myslieť, že viera je len súkromnou záležitosťou. Viera je rozhodnutím byť s Pánom a žiť s ním. A toto „bytie s ním“ vedie k pochopeniu dôvodov, pre ktoré veríme. Viera práve preto, že je aktom slobodnej vôle, si vyžaduje aj spoločenskú zodpovednosť za to, čo veríme. Na Turíce Cirkev jasne ukázala tento verejný rozmer viery a odvážneho hlásania vlastnej viery všetkým ľuďom. Práve dar Ducha Svätého jej dáva schopnosť plniť toto poslanie a posilňuje naše svedectvo tým, že ho robí úprimným a odvážnym.

Samotné vyznanie viery je osobným a zároveň spoločným aktom. Prvým nositeľom viery je totiž Cirkev. Vo viere kresťanského spoločenstva každý prijíma krst – ktorý je účinným znakom začlenenia do ľudu veriacich –, aby mohol dosiahnuť spásu. To potvrdzuje aj Katechizmus Katolíckej cirkvi: „Verím‘: to je viera Cirkvi, ktorú každý veriaci osobne vyznáva, najmä pri krste. ‚Veríme‘: to je viera Cirkvi, ktorú vyznávajú biskupi zhromaždení na koncile, alebo všeobecnejšie, liturgické zhromaždenie veriacich. ‚Verím‘: tak hovorí aj naša matka Cirkev, ktorá svojou vierou odpovedá Bohu a učí nás hovoriť: ‚Verím‘, ‚Veríme‘“ (17).

Možno konštatovať, že poznanie obsahu viery je základom toho, aby sme s ním mohli súhlasiť, teda si naplno svojím rozumom i vôľou osvojiť, čo predkladá Cirkev. Poznanie viery uvádza do celku Bohom zjaveného tajomstva spásy. Daný súhlas zahŕňa aj to, že keď veríme, slobodne prijímame celé tajomstvo viery, pretože garantom jeho pravdivosti je sám Boh, ktorý sa zjavuje a umožňuje nám poznať jeho tajomstvo lásky (18).

Na druhej strane nesmieme zabúdať ani na to, že hoci mnohí ľudia v našom

kultúrnom prostredí sami v sebe nespoznávajú dar viery, predsa úprimne hľadajú konečný zmysel a definitívnu pravdu o svojej existencii a o svete. Toto hľadanie je autentickou „predohrou“ k viere, pretože pobáda ľudí na cestu, ktorá vedie k tajomstvu Boha. Sám rozum človeka má prirodzenú potrebu „toho, čo stále platí a trvá“ (19). Táto potreba predstavuje trvalé pozvanie, nezmazateľne vpísané do ľudského srdca, vydat' sa na cestu, aby sme stretli toho, ktorého by sme nehľadali, ak by nám prv on sám nešiel v ústrety (20). Práve na toto stretnutie nás viera pozýva a naplno nás preň otvára.

11. Všetci, ktorí chcú systematicky spoznávať obsah našej viery môžu nájsť cennú pomôcku v Katechizme Katolíckej cirkvi. Katechizmus je jedným z najdôležitejších plodov Druhého vatikánskeho koncilu. V apoštolskej konštitúcii *Fidei depositum*, ktorá nebola len náhodou podpísaná na 30. výročie otvorenie Druhého vatikánskeho koncilu, Ján Pavol II. píše: „Tento katechizmus zaiste napomôže obnovu celého cirkevného života. [...] Vyhlasujem ho za bezpečnú normu pre učenie viery, a teda za platný a legitímny nástroj v službe cirkevného spoločenstva“ (21).

Práve v tejto perspektíve má Rok viery vyjadrovať jednomyselné úsilie o znovu objavovanie a štúdium základných obsahov viery, ktoré sú systematicky a organicky zhrnuté v Katechizme Katolíckej cirkvi. Tu sa totiž objavuje bohatstvo učenia, ktoré Cirkev vo svojej dvetisícročnej histórii prijíma, spravuje a odovzdáva. Katechizmus ponúka trvalú pripomienku mnohých spôsobov – od Svätého písma po cirkevných otcov, od učiteľov teológie po svätých v jednotlivých storočiach –, ako Cirkev uvažovala o viere a rozvíjala svoje učenie, aby poskytla veriacim istotu v ich živote viery.

Samotnou svojou štruktúrou predstavuje Katechizmus Katolíckej cirkvi vývoj viery až po dotýkanie sa dôležitých tém každodenného života. Stránku za stránkou objavujeme, že to, čo sa v ňom predstavuje, nie je len teória, ale je to stretnutie s Osobou, ktorá žije v Cirkvi. Po vyznaní viery nasleduje objasnenie sviatosťného života, v ktorom je prítomný sám Kristus, ktorý koná a naďalej buduje svoju Cirkev. Bez liturgie a sviatostí by vyznanie viery nemalo svoju účinnosť, lebo by mu chýbala milosť, ktorá podporuje svedectvo veriacich. Rovnako aj učenie katechizmu o morálnom živote nadobúda svoj plný význam, len ak je dané do vzťahu k viere, liturgii a modlitbe.

12. V tomto Roku viery môže byť Katechizmus Katolíckej cirkvi tým pravým nástrojom na podporu viery, predovšetkým pre tých, ktorým leží na srdci vzdelávanie kresťanov, ktoré je v našom kultúrnom prostredí rozhodujúce. S týmto cieľom som vyzval Kongregáciu pre náuku viery v spolupráci s kompetentnými dikastériami Svätej stolice, aby vypracovala nótu, ktorou ponúkne Cirkvi a veriacim niekoľko usmernení, ako čo najúčinnejšie a najvhodnejšie prežívať Rok viery v službe viery a evanjelizácie.

Viac ako v minulosti je totiž viera vystavená celému radu otázok vychádzajúcich zo

zmenenej mentality, ktorá najmä dnes redukuje oblasť racionálnych presvedčení len na tie, ktoré pochádzajú z výdobytkov vedy a techniky. Cirkev sa však nikdy neobávala poukazovať na to, že medzi vierou a pravou vedou nemôže byť žiaden konflikt, pretože obe, i keď rôznymi cestami, smerujú k pravde (22).

13. Bude rozhodujúce, aby sme počas Roku viery znovu prešli dejinami našej viery, ktoré svedčia o bezodnom tajomstve prelínania svätosti a hriechu. Zatiaľ čo prvé ukazuje na veľký prínos mužov a žien, ktorí svedectvom svojho života prispeli k rastu a rozvoju spoločenstva, druhé má u každého vyvolať úprimný a trvalý akt obrátenia, aby sme mohli zažiť milosrdenstvo Boha, Otca, ktorý ide všetkým v ústrety.

V tomto pozemskom čase žijeme „s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a zavŕšiteľa viery“ (Hebr 12, 2): v ňom nachádza svoje naplnenie každá námaha a túžba ľudského srdca. Radosť z lásky, odpoveď na tragédiu utrpenia a bolesti, sila odpustenia zoči-voči utrpenej urážke a víťazstvo života nad prázdnotou smrti – to všetko nachádza naplnenie v tajomstve jeho vtelenia, v tom, že sa stal človekom a spolu s nami znášal ľudskú slabosť, aby ju premenil silou svojho vzkriesenia. V ňom, ktorý pre našu spásu zomrel a vstal z mŕtvych, dosiahnu svoj plný lesk príklady viery, ktoré poznačili dvetisíc rokov dejín našej spásy.

Vo viere prijala Mária anjelove slová a uverila jeho posolstvu, že sa v poslušnej odovzdanosti stane Božou Matkou (porov. Lk 1, 38). Pri návšteve u Alžbety vyspievala svoj chválospev na Najvyššieho za divy, ktoré urobil s tými, ktorí sa mu zverili (porov. Lk 1, 46 – 55). S radosťou a bážňou priviedla na svet svojho jediného Syna bez toho, aby stratila panenstvo (porov. Lk 2, 6 – 7). Dôverujúc Jozefovi, svojmu snúbencovi, vzala Ježiša do Egypta, aby ho zachránila pred Herodesovým prenasledovaním (porov. Mt 2, 13 – 15). S tou istou vierou nasledovala Pána pri jeho verejnom účinkovaní a ostala s ním aj na Golgote (porov. Jn 19, 25 – 27). Vo viere Mária okúsila i plody Ježišovho vzkriesenia a uchovávaúc každú spomienku vo svojom srdci (porov. Lk 2, 19.51), to odovzdala Dvanástim, zideným vo večeradle, aby prijali Ducha Svätého (porov. Sk 1, 14; 2, 1 – 4).

Na základe viery apoštoli všetko opustili, aby nasledovali Učiteľa (porov. Mk 10, 28). Uverili slovám, ktorými ohlasoval Božie kráľovstvo uskutočnené v jeho osobe (porov. Lk 11, 20). Žili v spoločenstve života s Ježišom, ktorý ich uvádzal do svojho učenia a zanechal im nové prikázanie pre život, podľa ktorého mali spoznať jeho učeníkov po jeho smrti (porov. Jn 13, 34 – 35). Pretože uverili, išli do celého sveta, aby plnili poslanie hlásať evanjelium všetkému stvoreniu (porov. Mk 16, 15), a bez akéhokoľvek strachu všetkým ohlasovali radosť zo vzkriesenia, ktorého boli vernými svedkami.

Na základe viery vytvorili učeníci prvé spoločenstvo, aby sa schádzalo pri učení apoštolov, pri modlitbe a slávení Eucharistie, pričom mali všetko spoločné, aby mohli uspokojiť potreby bratov (porov. Sk 2, 42 – 47).

Za vieru položili mučeníci svoj život, aby svedčili o pravde evanjelia, ktoré ich premenilo a urobilo schopnými dospieť až k najväčšiemu daru lásky, keď odpustili svojim prenasledovateľom.

Pretože uverili, zasvätili muži a ženy svoj život Kristovi a zanechali všetko, aby žili v evanjeliovej jednoduchosti poslušnosť, chudobu a čistotu, ako konkrétne znaky očakávania Pána, ktorý nemešká a príde. Na základe viery podporovali mnohí kresťania aktivity v prospech spravodlivosti, aby konkrétne uskutočnili Pánovo slovo: Prišiel, aby ohlasoval oslobodenie z útlaku a milostivý rok pre všetkých (porov. Lk 4, 18 – 19).

Vo viere muži a ženy každého veku, ktorých mená sú napísané v knihe života (porov. Zjv 7, 9; 13, 8), po stáročia vyznávali, aké krásne je nasledovať Pána Ježiša tam, kde ich povolal vydávať svedectvo o svojom kresťanstve: v rodine, vo svojej profesii, vo verejnom živote, v uskutočňovaní chariziem a služieb, ku ktorým boli povolani.

Z viery žijeme aj my: skrze živé poznanie Pána Ježiša, ktorý je prítomný v našom živote i v dejinách.

14. Rok viery bude tiež vhodnou príležitosťou na posilnenie svedectva lásky. Sv. Pavol pripomína: „A tak teraz ostáva viera, nádej, láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska” (1 Kor 13, 13). Ešte radikálnejšími slovami – ktoré oddávna zaväzovali kresťanov – apoštol Jakub hovorí: „Bratia moji, čo osoží, keď niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Môže ho taká viera spasit’? Ak je brat alebo sestra bez šiat a chýba im každodenná obživa a niekto z vás by im povedal: ‚Choďte v pokoji! Zohrejte sa a najedzte sa!‘, ale nedali by ste im, čo potrebujú pre telo, čo to osoží?! Tak aj viera: ak nemá skutky, je sama v sebe mŕtva. Ale niekto povie: ‚Ty máš vieru a ja mám skutky.‘ Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti zo svojich skutkov ukážem vieru” (Jak 2, 14 – 18).

Viera bez lásky neprináša ovocie a láska bez viery by bola len citom v neustálom područí pochybnosti. Viera a láska sa navzájom potrebujú tak, že jedna umožňuje druhej ísť jej cestou. Nemálo kresťanov venuje svoj život s láskou opusteným, marginalizovaným alebo vylúčeným zo spoločnosti ako tým, za ktorými predovšetkým treba ísť a ktorých je najdôležitejšie podporovať, pretože práve v nich sa odráža tvár samého Krista. Vďaka viere môžeme spoznávať tvár vzkrieseného Pána v tých, ktorí nás prosia o lásku. „Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili” (Mt 25, 40): tieto slová sú napomenutím, na ktoré nesmieme zabudnúť, a trvalým pozvaním, aby sme opätovali lásku, s ktorou sa nás On ujal. Práve viera nám umožňuje spoznávať Krista a jeho láska nás pobáda pomáhať zakaždým, keď sa On stane naším blíznym na ceste života. Podopieraní vierou hľadáme na svoje námahy vo svete s nádejou, v očakávaní „nového neba a novej zeme, na ktorých prebýva spravodlivosť” (2 Pt 3, 13; porov. Zjv 21, 1).

15. Keď život apoštola Pavla dospel ku koncu, žiada od učeníka Timoteja, aby sa

usiloval o vieru (porov. 2 Tim 2, 22) rovnako pevne, ako keď bol chlapec (porov. 2 Tim 3, 15). Cítíme, že táto výzva je určená každému z nás, aby sa nikto nestal vo viere lenivým. Viera nás sprevádza životom a umožňuje nám vždy novým pohľadom vnímať zázraky, ktoré Boh pre nás koná. Viera zameraná na pochopenie znakov čias v dejinnej prítomnosti zaväzuje každého z nás, aby sme sa stali živými znakmi prítomnosti Zmŕtvychvstalého vo svete. To, čo dnešný svet zvlášť potrebuje, je vierohodné svedectvo tých, ktorí sú – osvietení na duchu i v srdci Pánovým slovom – schopní otvárať srdcia i mysle mnohých, ktorí túžia po Bohu a pravom živote bez konca.

„Pánovo slovo sa šírilo a oslávilo“ (2 Sol 3,1): nech tento Rok viery ešte viac posilní vzťah s Kristom, Pánom, lebo iba v ňom je istota do budúcnosti a záruka pravej a trvalej lásky. Slová apoštola Petra vrhajú posledný lúč svetla na vieru: „Preto sa radujete, hoci sa teraz, ak treba, trochu aj rmúťte pre rozličné skúšky, aby vám vaša vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako pomimutelné zlato, ktoré sa tiež skúša ohňom, bola na chválu, slávu a česť vtedy, keď sa zjaví Ježiš Kristus. Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, že dosahujete cieľ svojej viery – spásu duší“ (1 Pt 1, 6 – 9). Kresťania v živote zakusujú radosti i trápenia. Kolíkí svätci prežívali samotu! Kolíkí veriaci sú aj v našej dobe skúšaní Božím mlčaním, zatiaľ čo by chceli počuť jeho utešujúci hlas! Pokým skúšky života umožňujú pochopiť tajomstvo kríža a podieľať sa na Kristovom utrpení (porov. Kol 1, 24), sú predohrou k radosti a nádeji, ku ktorým viera vedie: „Keď som slabý, vtedy som silný“ (2 Kor 12, 10). S pevnou istotou veríme, že Pán Ježiš premohol zlo a smrť. S touto pevnou nádejou sa mu zverujeme: On je prítomný medzi nami, premáha moc zlého (porov. Lk 11, 20), a Cirkev, viditeľné spoločenstvo jeho milosrdenstva, ostáva v ňom ako znak definitívneho zmierenia s Otcom.

Zverme tento čas milosti Božej Matke, vyhlásenej za „blahoslavenú“, lebo „uverila“ (Lk 1,45).

V Ríme pri svätom Petrovi 11. októbra 2011, v siedmom roku pontifikátu.

Benedikt XVI.

1. Homília na začiatok uvedenia do Petrovho úradu biskupa Ríma (24. apríla 2005): AAS 97 (2005), 710.

2. Porov. BENEDIKT XVI.: Homília počas svätej omše na Terreiro do Paço, Lisabon (11. mája 2010): Insegnamenti VI, 1 (2010), 673.

3. Porov. JÁN PAVOL II.: apošt. konštitúcia Fidei depositum (11. októbra 1992): AAS 86 (1994), 113 – 118. Slov. preklad in: Katechizmus Katolíckej cirkvi. Trnava : SSV, 2002.

4. Porov. Záverečná správa z Druhej mimoriadnej Synody biskupov (7. decembra 1985), II, B, a, 4: Enchiridion Vaticanum, vol. 9, 1797.

5. PAVOL VI.: apošt. exhortácia Apoštolí Peter a Pavol, pri príležitosti 1900. výročia mučeníckej smrti sv. apoštolov Petra a Pavla (22. februára 1957): AAS 59 (1967), 196.

6. Tamže, 198.

7. PAVOL VI.: Slávnostné vyznanie viery. Homília pri slávení 1900. výročia mučeníckej smrti sv. apoštolov Petra a Pavla na záver Roku viery (30. júna 1968): AAS 60 (1968), 433 –445.
8. Generálna audiencia (14. júna 1967): Insegnamenti V (1967), 801.
9. JÁN PAVOL II.: apoštolský list Novo millennio ineunte (6. januára 2001), 57: AAS 93(2001), 308. Slov. preklad Trnava : SSV, 2001.
10. Prejav k rímskej kúrii (22. decembra 2005): AAS 98 (2006), 52.
11. DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: dogmatická konštitúcia o Cirkvi Lumen gentium, 8. In: Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu. Trnava : SSV, 2008.
12. De utilitate credendi, 1, 2.
13. Porov. SV. AUGUSTÍN: Vyznania. Bratislava : Lúč, 1997, I, 1.
14. DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: konštitúcia o posvätej liturgii Sacrosanctum concilium, 10. In: Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu. Trnava : SSV, 2008.
15. Porov. JÁN PAVOL II.: apošt. konštitúcia Fidei depositum (11. október 1992): AAS 86 (1994), 116.
16. Sermo 215, 1.
17. Katechizmus Katolíckej cirkvi. Trnava : SSV, 2002, 167.
18. Porov. PRVÝ VATIKÁNSKY KONCIL: dogmatická konštitúcia o katolíckej viere Dei Filius, kap. III: DS 3008 – 3009; DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL: dogmatická konštitúcia o Božom zjavení Dei verbum, 5. In: Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu. Trnava : SSV, 2008.
19. BENEDIKT XVI.: Príhovor na Collège des Bernardins, Paríž (12. septembra 2008): AAS 100(2008), 722.
20. Porov. Sv. AUGUSTÍN: Vyznania. Bratislava : Lúč, 1997, XIII, 1.
21. JÁN PAVOL II.: apošt. konštitúcia Fidei depositum (11. októbra 1992): AAS 86(1994), 115 a 117.
22. Porov. JÁN PAVOL II.: encyklika Fides et ratio (14. septembra 1998): AAS 91 (1999), 31 – 32. 86 – 87. Slov. preklad Bratislava : Vyd. Don Bosco, 1998, 34 a 106.